TRANSPORT STYRELSEN

Nyheter för flygbolag

Oktober 2026

TRANSPORT STYRELSEN

Information från sektionen för flygbolag

Till: AOC ledningsgrupp, för genomgång och vidarebefordran inom ledningssystemet.

Syfte: Dela flygsäkerhetsinformation, regelimplementering och SPAS.

Fortsatt dialog i samband med de frågor som tas upp här genomförs direkt med er ordinarie PI (Principal Inspector).

Med vänlig hälsning
Torbjörn Wischer,
Chef Sektionen för flygbolag

QVA – förberedelser inför nya prognoser för vulkanaska

Uppföljning av informationen i AOC-brevet november 2025

Transportstyrelsen informerade i AOC-brevet i november 2025 (läs) om Quantitative Volcanic Ash (QVA).

Transportstyrelsen återkommer till QVA för att uppmärksamma den planerade förändringen och uppmana flygbolagen att påbörja sina förberedelser.

ICAO arbetar med att revidera Volcanic Ash Contingency Plan (VACP) för EUR/NAT-regionerna (EUR Doc 019/NAT Doc 006, Part II) för att inkludera QVA. Enligt nuvarande planering väntas revideringen publiceras i januari 2027. Datumet är ännu inte bekräftat som ett officiellt publiceringsdatum.

Vad är QVA?

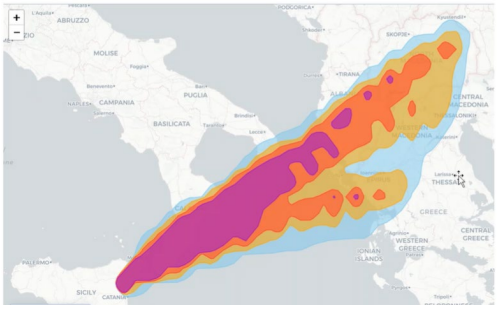
Dagens Volcanic Ash Advisories (VAA) och Volcanic Ash Graphics (VAG) beskriver främst askmolnets utbredning och prognostiserade rörelse. QVA kompletterar dessa med prognoser över askkoncentration (mg/m³) och sannolikheten för att vissa koncentrationsnivåer överskrids.

Prognoser kan tillhandahållas i 5 000 fot tjocka höjdskikt upp till FL600, med prognossteg om tre timmar ut till 24 timmar.

QVA använder fem koncentrationsnivåer, jämfört med dagens fyra.

De fem QVA-nivåerna:

- Very Low: ≤ 0,2 mg/m³ (visas normalt inte på kartor)
- Low: > 0,2–2 mg/m³
- Medium: > 2–5 mg/m³
- High: > 5–10 mg/m³
- Very High: > 10 mg/m³

Två typer av QVA-kartor

Deterministisk karta – visar beräknad askkoncentration vid en viss tid och höjd, exempelvis 3 mg/m³ på FL350 om sex timmar.

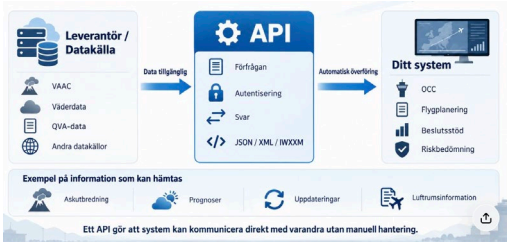
Probabilistisk karta – visar sannolikheten för att en given koncentration överskrids, exempelvis 70 procents sannolikhet att överstiga 2 mg/m³ i ett område.

Kartorna kompletterar varandra: den deterministiska visar beräknad koncentration och den probabilistiska prognosens osäkerhet. Operatören ansvarar fortsatt för sin riskbedömning och för att beakta relevanta begränsningar från flygplans- och motortillverkare.

Från dataleverantör till operativt beslutsstöd

QVA-data kan även distribueras via API (Application Programming Interface) och integreras i vädertjänster, färdplaneringssystem, OCC och Flight Dispatch. Integrationen sker inte automatiskt. Kontrollera format, licenser,

åtkomst och funktion med berörda leverantörer. Kontakta vid behov VAAC Toulouse eller VAAC London om ni vill integrera QVA-kartor i era system.

ICAO och EASA – två parallella förändringsspår

Enligt ICAO:s införandeplan ska QVA ingå i VAAC:s tjänster från den 26 november 2026. Den regionala VACP ska anpassas. För EUR/NAT väntas en reviderad plan enligt nuvarande planering i januari 2027.

EASA väntas under 2027–2028 anpassa GM2 ORO.GEN.200(a)(3) till förordning (EU) nr 965/2012. En uppdaterad Safety Information Bulletin (SIB) kan komma tidigare. Dessa uppgifter avser förväntade ändringar – inte fastställda datum för ikraftträdande.

Nuvarande publikation är EASA SIB 2023-13, ”Flight in Airspace with Contamination of Volcanic Ash”, daterad den 19 december 2023.

Vad bör operatörerna förbereda?

- Se över Volcanic Ash Safety Risk Assessment (VA SRA) och bedöm hur de nya QVA-produkterna påverkar riskbedömningen. Transportstyrelsen kan komma att följa upp detta vid tillsyn och eller vid införande av QVA inom EASA.
- Kontakta leverantörer av vädertjänster, flygplanerings- och OCC-system om QVA-stöd, API-åtkomst och datapresentation.
- Identifiera operativa procedurer och avsnitt i Operations Manual som kan behöva uppdateras.
- Planera information och utbildning för flygbesättningar, OCC/Flight Dispatch, Safety och berörda tekniska funktioner.
- Följ publiceringen av reviderad ICAO VACP och kommande EASA-information, inklusive eventuell ny SIB och senare GM-ändring.

Transportstyrelsen har kontaktat Jeppesen, Lido och Navblue för att uppmärksamma dem på behovet av QVA-stöd. Varje operatör behöver själv följa upp eventuell integration i sina färdplaneringssystem, grafiska väderprodukter och EFB-applikationer.

Transportstyrelsen rekommenderar att operatörerna inleder förberedelserna innan den reviderade VACP och senare EASA-vägledning publiceras. Syftet är att riskbedömningar, systemstöd, kompetens och procedurer ska vara förberedda när produkterna tas i bruk.

Källor och vidare läsning

EASA SIB 2023-13: Öppna SIB *(Kommer troligen uppdateras vid intro av QVA)*

VAAC London – officiella QVA-kartor: QVA-kartor

VAAC London – introduktion till QVA: Information om QVA

VAAC London – QVA API: QVA API

ICAO – QVA Concentration Information Flyer: QVA-faktablad (PDF)

ECA Sievers - ICAO Meteorology Panel QVA Workshop Meeting Recording

TRANSPORT STYRELSEN

Flygplansläge nådde brett – fortsatt samarbete med branschen

Kampanjen Flygplansläge nådde över 357 000 personer i sociala medier och syntes på svenska flygplatser och Arlanda Express. Nu fortsätter dialogen med branschen om åtgärder mot störande beteenden inom luftfarten.

Kampanjen Flygplansläge, som Transportstyrelsen genomförde tillsammans med den svenska luftfartsbranschen, uppmuntrade resenärer att reflektera över hur det egna beteendet påverkar andra – att också själva gå in i flygplansläge.

Kampanjen startade den 1 juni och uppmärksammade fyra situationer:

- sen ankomst
- stress
- vejpning
- medhavd alkohol och otillåtna föremål

Korta filmer med sms-konversationer gjorde budskapen konkreta och lätta att känna igen.

Genom konkreta situationer från resan ville vi tillsammans med branschen uppmärksamma olämpliga beteenden innan problem uppstår och bidra till en tryggare miljö för resenärer och personal.

Budskap både före och under resan

Annonseringen på Facebook och Instagram nådde drygt 357 000 unika personer och genererade cirka 1,44 miljoner exponeringar. Det motsvarar i genomsnitt ungefär fyra exponeringar per nådd person. Kostnaden för annonseringen uppgick till cirka 20 000 kronor.

Kampanjen syntes även på digitala skärmar i direkt anslutning till resandet. Arlanda Express redovisade cirka 14,64 miljoner exponeringar. På nio av Swedavias flygplatser visades kampanjen på sammanlagt 121 skärmar under perioden 2 juni–11 augusti, med cirka 21,32 miljoner redovisade skärmvisningar. Dessa siffror inkluderar upprepade visningar och motsvarar därför inte antalet unika personer som tagit del av kampanjen.

Branschens medverkan har hjälpt oss att nå resenärerna när budskapen är särskilt relevanta, exempelvis på väg till flygplatsen och inför avgång. Det kompletterar spridningen i sociala medier.

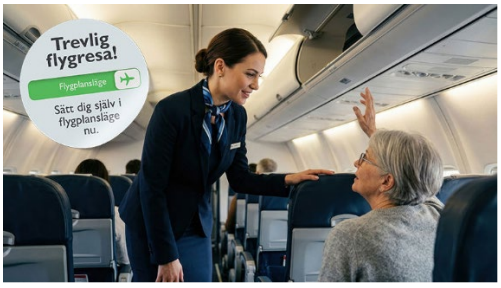
Uppmärksamhet även i medierna

Vid lanseringen registrerades 19 presklipp i bland annat rikstäckande nyhets- och branschmedier. Publiciteten fortsatte under sommaren. Kampanjsidan på Transportstyrelsens webbplats hade enligt uppföljningen 1 136 sidvisningar.

Kanalerna har tillsammans gett kampanjen bred synlighet. Däremot har effekter på resenärernas kunskaper, attityder och beteenden inte mätts.

Dialog om fortsatta insatser

Dialogen med branschen om fortsatta gemensamma insatser pågår. Parallellt arbetar Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (EASA) med ett nytt informations- och kampanjmaterial om störande passagerare och säkerhet ombord. Materialet förväntas bli tillgängligt för medlemsländerna under 2027 och kommer att bygga vidare på samma tema – att sätta sig själv i flygplansläge.

Sommarens resultat ger en grund för det fortsatta arbetet. Vi vill diskutera med branschen hur insatserna kan utvecklas och hur framtida effekter på resenärernas beteenden kan följas upp.

Vi uppmuntrar er att fortsätta stödja arbetet i den nationella arbetsgruppen mot störande passagerare.

Flygbolagen kan också bidra genom intern utbildning, information till personal och kommunikation till resenärer i egna kanaler.

Tillsammans kan vi öka medvetenheten och bidra till ett tryggare och säkrare resande.

Mer information

Läs mer om Flygplansläge och se kampanjfilmerna.

Nya ICAO Technical Instructions för 2027–2028

En ny utgåva planeras inför 2027–2028 och innehåller ändringar som berör både operatörer och passagerare.

För operatörer beskrivs bland annat skärpta bestämmelser om separation av explosiva ämnen och förtydliganden om uppdatering av manualer och intern information om farligt gods.

I passagerarbestämmelserna uppdateras tabellen med tidigare ändringar om powerbanks samt ytterligare vägledning om vad som räknas som personligt bruk.

Transportstyrelsen rekommenderar operatörerna att sätta sig in i ändringarna i god tid. Kontrollera den publicerade utgåvan och tillämplighetsdatum innan rutiner ändras.

Information om konfliktområden på vår webbplats

Information om konfliktområden finns på Transportstyrelsens webbplats.

Under rubriken *Relaterade dokument* längst ner på sidan **Flygoperativ information – Transportstyrelsen** publiceras relevant säkerhetsinformation, bland annat Safety Information och Rapid Information Flyers (RIF).

Transportstyrelsen rekommenderar operatörerna att regelbundet ta del av informationen som stöd för operativ planering och flygsäkerhetsarbete.

Aurora – Support

Vid frågor eller behov av support gällande Aurora, kontakta:

mikael.nystrom@transportstyrelsen.se

Agenda till årets seminarium

Information och agenda för årets AOC-seminarium den 25 november finns på Transportstyrelsens webbplats.

AOC - Seminarium för svenska flygbolag

Kontakt
Sektionen för flygbolag
Transportstyrelsen
601 37 Norrköping

transportstyrelsen.se
0771-503 503

luftfart@transportstyrelsen.se